

ZAŽÍME TO SPOLU

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb
Továrenská 7, P. O. Box 40
828 55 Bratislava 24

31.01.2022

Vyjadrenie

k návrhu výzvy na predloženie ponúk do výberového konania na vydanie individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz formou elektronickej aukcie

Údaje o respondentovi
Názov / meno:

Slovak Telekom, a. s.

Adresa:
Bajkalská 28, 817 62 Bratislava

Kontaktná osoba:
Mgr. Marek Chovanec

Štát:
Slovenská republika

Tel.: +421258820034 Fax.:
e-mail: marek.chovanec@telekom.sk

Spoločnosť Slovak Telekom, a. s. (ďalej len „ST“) predkladá Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „Úrad“) svoje pripomienky k návrhu výzvy na predloženie ponúk do výberového konania na vydanie individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz formou elektronickej aukcie.

Všeobecná časť

ST víta a vysoko oceňuje navrhované pridelenie celého dostupného spektra v pásme 3,6 GHz pre mobilné služby/mobilný sektor.

Tak ako uviedla ST vo svojom predchádzajúcom vyjadrení vo verejnej diskusii k pásmu 3,6 GHz, očakávané načasovanie aukcie v 2. štvrtroku 2022 nie je optimálne. ST neidentifikovala žiadny vážny dôvod, prečo by sa frekvenčné zdroje pridelené do roku 2024 – 2025 mali dražiť už v tomto roku. Operátori mobilných sietí

musia plniť významné rozvojové kritéria uložené aukciou frekvencií 5G v roku 2020, väčšinu z nich pred rokom 2025 a súčasne vzhľadom na rýchly rozvoj technológií a v súlade s uloženými povinnosťami musia nahradzovať súčasné zariadenia v mobilných sieťach. Za týchto okolností presmerovanie významnej časti dostupného investičného rozpočtu podnikov elektronických komunikácií potrebných a určených na výstavbu mobilných a pevných sietí na povinnosť úhrady frekvencií, ktoré by mali byť využívané po septembri 2025, nie je podľa nášho názoru v súlade s funkciou Úradu pôsobiť ako orgán zodpovedný za podporu efektívnych investícií do kvalitnej a modernej infraštruktúry.

Okrem toho takéto včasné pridelenie predstavuje tiež dôležitú, neprímeranú a nespravodlivú výhodu pre súčasných držiteľov frekvenčného spektra v tomto pásme, čo im umožňuje extrapolovať svoje strategické zábery s frekvenciami pridelenými v súčasnosti, ďaleko nad rámec pôvodného časového rámca.

K jednotlivým ustanoveniam:

Výzva na predloženie ponúk

- Kapitola 4.3 (Aukčná fáza č. 2)
Nastavený mechanizmus účasti v aukčnej fáze 2 predstavuje riziko:
 - a) Nepredania celého ponúkaného spektra; napr. v situácii, ak pri troch účastníkoch výberového konania dvaja účastníci vysúťažia v prvej fáze po 100 MHz (maximum) a tretí len 80 MHz (minimum). Do druhej fázy sa za týchto okolností dostanú iba prví dvaja (tzn. účastníci s 100 MHz), ktorí spolu dokážu v druhej fáze dokúpiť najviac 80MHz a prinajmenšom 30 MHz tak zostane nepredaných. Takých scenárov je viac, a to aj v prípade účasti 4 účastníkov, aj keď práve pri 3 účastníkoch je riziko nepredania spektra najmarkantnejšie.
 - b) Zároveň môže nastať aj situácia, že účastník vysúťaží 80 MHz za cenu vyššiu ako je vyvolávací cena a nebude sa môcť zúčastniť druhej fázy.

Z uvedených dôvodov navrhujeme z pohľadu čo najefektívnejšieho využívania spektra zrušenie nastavenia počtu bodov spôsobilosti pre účasť v druhej fáze, prípadne jeho zníženie na 8 alebo v prípade ak účastník stratí body spôsobilosti a zároveň ponúkol vyššiu cenu ako bola vyvolávací, umožniť mu účasť v druhej fáze.

- Kapitola 4.8 (Výška jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencie)
 - a) ST oceňuje prístup Úradu k stanoveniu vyvolávacej ceny, keď oproti predchádzajúcej verejnej konzultácii síce ponechal pôvodnú výšku ceny, ale predĺžil dobu platnosti individuálnych povolení o 5 rokov.
 - b) Na druhej strane sú vyvolávacie ceny stále vyššie ako priemer vyvolávacích cien v Európe (viď príloha).
- Kapitola 5.1 (Podmienky pridelenia frekvencií)
 - a) Úrad navrhuje využitie dražených frekvencií len pre 5G už po ich pridelení od 1.9.2025. Podporujeme tento návrh, o ktorom si myslíme, že je pre koordináciu medzi podnikmi lepší.
 - b) Podľa názoru ST je veľmi ťažké definovať primerané rozvojové kritéria už v tomto čase, preto opätovne vyzývame Úrad na odloženie aukcie na rok 2024, kedy by bolo možné omnoho lepšie predvídať technologický rozvoj po r. 2025 a v súlade s tým nastaviť primeranejšiu stratégiu pre stanovenie týchto kritérií. Takýto prístup by bol pre Slovensko prospešný aj z hľadiska jeho účasti na významných ekonomických procesoch celoeurópskeho významu (napr. v oblasti automobilového priemyslu a pod.). V neposlednom rade by sa podľa nášho názoru mala aukcia uskutočniť až tesne pred uplynutím súčasných pridelov v tomto pásme aj za účelom zabezpečenia relevantného zohľadnenia budúceho vývoja v oblasti elektronických komunikácií.

- c) Na druhej strane veta: „Úrad môže individuálne stanoviť také technické parametre, ktoré zabezpečia zamedzenie škodlivého rušenia a obmedzenie vystavenia verejnosti účinkom elektromagnetického poľa pri použití týchto frekvencií“, je veľmi široká a navodzuje veľkú neistotu, a to tak právnu ako aj strategickú. Podľa nášho názoru by už pred aukciou mali byť jasné aspoň hranice, prípadne rozsah akéhokoľvek obmedzenia v tomto smere.
- **Kapitola 5.3 (Splatnosť jednorazovej úhrady)**
Tak ako uvádzame vyššie, splátka časti jednorazovej úhrady v tak dlhom časovom predstihu predstavuje pre operátorov neprímeranú záťaž. Súhlasíme s Úradom, že platba jednorazového poplatku by mala byť časovaná k dátumu začiatku využívania pridelených frekvencií. Ako logický dôsledok uvedeného navrhujeme, aby bola celá platba realizovaná až v roku 2025. Podľa názoru ST neexistuje relevantný dôvod, aby ktorýkoľvek užívateľ spektra už v r. 2022 zaplatil za niečo, čo môže využiť až od tretieho štvrtroka 2025. Z tohto dôvodu tiež navrhujeme, aby peňažná zábezpeka bola úspešným účastníkom po právoplatnosti rozhodnutia o pridelení frekvencií vrátená.
 - **Kapitola 5.5 (Podmienky synchronizácie sietí)**
Navrhujeme, aby Úrad určil lehotu na dosiahnutie dohody medzi operátormi, napr. 6 mesiacov pred dňom možného začatia využívania pridelených frekvencií, a to z dôvodu, aby v prípade nedosiahnutia dohody mal Úrad dostatok času na normatívne určenie pravidiel synchronizácie, tak aby sa ku dňu možného začatia využívania frekvencií efektívne predišlo negatívnym dôsledkom nedosiahnutia takejto komerčnej dohody. Zároveň by bolo vhodné stanoviť aj možné výnimky z dohodnutej/stanovenej synchronizácie, tak pre indoor ako aj pre outdoor, a to pre prípad, ak operátor prijme opatrenia na zabezpečenie požadovaných limitov rušenia.
 - **Kapitola 6.1.1 (Peňažná zábezpeka)**
Za účelom eliminovania účasti, resp. špekulatívneho bidovania potencionálnych uchádzačov s nedostatočnými finančnými zdrojmi, navrhujeme vyššiu peňažnú zábezpeku, a to až do výšky 100 % ponuky v kvalifikačnej fáze, napr. 16 miliónov € na 100 MHz. Okrem toho by sa táto peňažná zábezpeka mala uplatniť aj pri oprávnenosti na prvé aukčné kolo. Konkrétne náš návrh znamená, že ak chce niekto získať 100 MHz = 10 bodov spôsobilosti, bude potrebovať 16 miliónov €. To zabezpečí elimináciu špekulatívnych uchádzačov.

Príloha č. 4, Aukčný poriadok

- **Kapitola 1.1 (Formát aukcie)**
Tak ako sme uviedli už v prvom vyjadrení v rámci verejnej konzultácie, aj naďalej sme toho názoru, že na rozdiel od aukcie s viacerými frekvenčnými pásmami z roku 2020, v rámci ktorej bol aukčný formát SMRA Clock-Hybrid vhodný, Úrad teraz konzultuje jednoduchú aukciu s jedným frekvenčným pásmom, ktorá si vyžaduje iný aukčný formát. Predchádzajúce skúsenosti ukazujú, že aukcia SMRA Clock-Hybrid je v tomto prípade príliš komplikovaná. ST považuje pre konzultovanú aukciu za výrazne lepšiu voľbu štandardný formát SMRA, nakoľko zabezpečuje účastníkom transparentné a logické predkladanie ceny, vynechajúc akékoľvek aspekty náhody.
- **Kapitola (2.2.2 Určenie cien v aukčných kolách)**
Úrad navrhuje navýšenie ceny v jednotlivých aukčných kolách až o 10% z vyvolávacej ceny. Uvedené navýšenie považujeme za príliš vysoké. K navýšeniu cien dochádza v situácii, ak dopyt prevyšuje ponuku. Navýšenie ceny má zabezpečiť zníženie dopytu až po úroveň, kedy sa dopyt s ponukou vyrovná. Ak ale organizátor aukcie vykoná takéto výrazné navýšenie ceny, tak aj dopyt môže výrazne klesnúť, až nastane opačná situácia, kedy dopyt bude nižší ako ponuka, čo znamená, že ostane časť spektra nepredaná. Aukcia však neumožňuje následne cenu znížiť, aby sa dopyt

s ponukou vyrovnali. Cena by sa preto mala zvyšovať jemnejšie, postupnými krokmi, aby sa podarilo nájsť práve takú úroveň cien, kedy sa dopyt vyrovná ponuke.

Ako ukázali predchádzajúce aukcie, aj postupnejším, nižším zvyšovaním sa dá efektívne dosiahnuť zvýšenie konečnej ceny. Navrhujeme preto zníženie limitu navýšenia cien na 5%. Ako sme už naznačili, tento náš návrh odôvodňujeme nezanedbateľným rizikom, že pri tak vysokom navýšení navrhovanom Úradom hrozí, že nedostatok frekvenčného spektra sa zmení na prebytok a časť spektra zostane nepredaná. Takéto neprimerane vysoké objemy navýšenia tiež značne obmedzujú stratégiu predkladania ponúk účastníkmi, ktorí budú zjavne pri predkladaní ponúk konzervatívnejší. Zároveň máme za to, že predmetné ustanovenie je v rozpore aj s povinnosťou Úradu podporovať efektívne investície a inovácie.

- Kapitola 2.3.4 (Určenie víťazných ponúk a cien)
Nepredané spektrum by malo byť alokované na dolnej hranici pásma, a to s cieľom obmedziť potenciálnu možnosť interferencie, ktorá je relevantná len vo vzťahu k tejto hranici.

Príloha: Referenčné hodnoty 3,6 GHz Slovensko